श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा -दिसम्बर, २०१८

कक्षा -आचार्यद्वितीयवर्षम् (SEM-3)	**प्रश्नपत्रम् – ४**	
विषयः - साहित्यम् (ध्वनिवर्गः)	(C.C.-5.3.9. Old & New)	गुणाः - ७०
दिनाङ्कः - ०७/१२/२०१८	*ग्रन्थः व्यक्तिविवेकः(प्रथमो विमर्शः)*	समयः -१०.०० तः ०१.००

प्रथमान्विति:

प्रश्नः १ अधोनिर्दिष्ट्राभ्यामेकस्याः कारिकायाः ससन्दर्भं व्याख्यां कुर्वन्तु । (५)

(१) सहसा यशोऽभिसर्तुंसमुद्यतादृष्टदर्पणा मम धीः ।
स्वालङ्कारविकल्पप्रकल्पने वेत्ति कथमिबावधम् ॥

(२) उक्तं गुणीकृतात्मत्वं यदर्थस्य विशेषणम् ।
गमकत्वान्न तत् तस्य युक्तमन्यभिचारतः ॥

प्रश्नः २ *ध्वनिसम्प्रादयस्य उद्भवविकासं वर्णयत।* (१०)

(अथवा)

ग्रन्थकारस्य परिचयं विस्तरेण प्रयच्छत।

द्वितीयान्विति:

प्रश्नः ३ कस्याप्येकस्याः कारिकायाः ससन्दर्भं व्याख्या कार्या । (५)

(१) घटतीति घटो ज्ञेयो नाघटन् घटतामियात् ।
अघटत्वाविशेषेण पटोऽपि स्याद् घटोऽन्यथा ॥

(२) न तत्त्वसादनं युक्तं तदतुल्यक्रियस्य हि ॥
सत्तायां व्यापृतिश्चैषाचित्रत्वपरिनिष्ठितेः ॥

प्रश्नः ४ *अनुकार्यस्य शब्दस्यार्थस्य वा कथं नोपसर्जनीकृतात्मत्वं सम्भवति ? इति महिमभट्टदिशा प्रतिपाद्यताम् ।* (१०)

(अथवा)

सत्वप्रधानानि वाक्यानि - इति यथा ग्रन्थं साधयत।

तृतीयान्विति:

प्रश्नः ५ यथेच्छं एकस्योत्तरं लिखत । (५)

(१) तत्र पदस्यार्थो वाच्य एव नानुमेयः, तस्य निरंशत्वात् साध्यसाधनभावाभावतः ।

(२) मुख्यवृत्या द्विविधो एवार्थो वाच्यो गम्यश्चेति ।
उपचारतस्तु व्यङ्ग्यस्तृतीयो समस्तीति सिद्धम् ॥

प्रश्नः ६ *महिमभट्टस्य मते अर्थस्य द्वैविध्यं प्रकाश्य वाच्यार्थस्य स्वरुपं प्रकाशय।* **(१०)**

(अथवा)

व्यक्तिविवेकदिशा प्रमाणानां त्रैविध्यं विवेचयत।

चतुर्थान्वितिः

प्रश्नः ७ कस्याप्येकस्य ससन्दर्भं विवेचनं कुरुत । (५)

(१) यद्यर्थ इति वाच्योऽर्थोऽभिमतोऽव्याप्तिरेव सा।
येनैवंवादिनीत्यादावर्थस्यार्थान्तराद्गतिः ॥

(२) द्वाभ्यामन्तरितां सोदाहरणं साधयत।

प्रश्नः ८ *प्रतीयमानार्थे वस्त्वलङ्कारप्रसङ्गे कथं ध्वनिप्रसङ्गं न सङ्गच्छतीति महिमभट्टदिशा विवेचयत।* **(१०)**

(अथवा)

त्रिभिस्त्तरितां सोदाहरणं साधयत।

प्रश्नः ७ दशप्रश्नानां लघूत्तराणि लिखत । (१०)

(१) महिमभट्टस्य पितुर्नाम किम् ?
(२) राजानक इत्युपाधिः कस्य वर्तते ?
(३) प्रथमविमर्शे को विषयः प्रतिपादितोऽस्ति ?
(४) अर्थः कतिविधः ?
(५) प्रमाणं कतिविधम् ?
(६) वेदप्रमाणं कस्मात् ?
(७) प्रकाशकोऽर्थः कतिविधः ?
(८) त्रयप्रकाशाः के ?
(९) भक्तिलक्षणायाः कति प्रकाराः ?
(१०) व्यक्तिविवेकः इत्यस्य कः आशयः ?
(११) पदार्थस्य कति भेदाः ?
(१२) अनुमानेरन्तर्भावः क प्रदर्शितवान् ?
(१३) व्यक्तिविमर्शे कति विमर्शाः सन्ति ?
(१४) अनुमितौ कति पदार्थाः अपेक्ष्यन्ते ?
(१५) तत्त्वोक्तिकोशस्य कर्ता कोऽस्ति ?

--००--